

MODALITĂȚI DE REALIZARE A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI OBLIGATORIU DE 10 ANI

Publicăm proiectul planului de învățământ al școlii generale de 10 ani în vederea discutării lui în consiliile pedagogice ale tuturor școlilor de cultură generală.

Pentru definitivarea acestui proiect, cadrele didactice sînt solicitate să-l examineze cu toată atenția și să contribuie la îmbunătățirea lui cu observații și propuneri.

Observațiile și propunerile vor fi înaintate, pînă la 30/I 1969, inspectoratelor școlare județene, care le vor trimite Ministerului Învățămîntului (Direcția generală pedagogică a învățămîntului de cultură generală) pînă la 15 II 1969.

Potrivit Directivelor Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului, începînd cu anul școlar 1969-1970 urmează să se treacă, în mod treptat, la înfăptuirea învățămîntului obligatoriu de 10 ani. În acest scop, prezentăm în continuare modalitățile de realizare a școlii generale de 10 ani.

Așa după cum se arată în Directive, școala generală de 10 ani este chemată să asigure întregul tineret o cultură generală mai dezvoltată, potrivit cerințelor actuale și de perspectivă ale societății noastre, progresul științei și tehnicii contemporane. Această pregătire de cultură generală va permite tinerilor care se vor orienta spre școli profesionale să dobîndească o calificare la un nivel mult mai ridicat și într-un timp mai scurt.

Școala de 10 ani va urmări să asigure o pregătire cu caracter tehnic-practic care să contribuie la orientarea școlară și profesională a elevilor și, în același timp,

La elaborarea noilor programe se va avea în vedere o mai bună organizare și eșalonare a cunoștințelor, eliminarea unor amănunte, a datelor nesemnificative, evitarea repetițiilor și îmbinarea rațională a organizării concentrice cu cea liniară a materiei, realizarea unei strinse corelații a cunoștințelor în cadrul fiecărui obiect și a celor preluate la diferite obiecte, în vederea sporirii accesibilității.

În stabilirea conținutului programelor se va ține seama de posibilitățile elevilor de nivel mediu. În acest scop, programele vor prevedea cerințe minimale, lăsîndu-se totodată profesorilor posibilitatea să dezvolte anumite capitole și teme, în funcție de condițiile clasei cu care lucrează. Totodată, în cadrul fiecărei programe se va rezerva un timp mai mare pentru exerciții, probleme, lucrări aplicative etc. În scopul fixării și consolidării mai bune a cunoștințelor, precum și al legerii lor mai strinse de practică.

În ceea ce privește pregătirea de cultură generală a elevilor, în clasele I-VIII se va asigura un fond comun de cunoștințe de cultură generală, care să le permită, după promovarea clasei a VIII-a, să-și continue studiile, fie în învățămîntul liceal, fie în clasele IX-X ale școlii generale. În clasele IX-X se va ține și o parte din cunoștințele de cultură generală dobîndite în clasele anterioare și cu o pondere mare în liceu — discipline de însemnătate deosebită pentru pregătirea tinerului.

Asfel, limba și literatura română se vor preda în cîte 4 ore pe săptămînă în fiecare clasă, matematica în cîte 5 ore, fizica în cîte 3 ore, chimia în cîte 2 ore, limba străină, studiată în continuare din clasa a V-a, în cîte 2 ore pe săptămînă.

Cultura generală va fi întregită și prin predarea altor discipline ca: biologia, instrucția civică, igiena cu elemente de puericultură, cultura muzicală, precum și prin unele activități științifice, artistice, practice etc.

Intrucît pregătirea de cultură generală pe care urmează să o primească elevii din clasele IX-X ale școlii generale va fi apropiată de cea din primii doi ani ai liceului, li se creează posibilitatea trecerii în învățămîntul liceal, după absolvirea clasei a X-a, pe baza unor examene de diferență la unele obiecte.

În acest scop, în planul de școlarizare al liceului va fi rezervat, anual, un anumit număr de locuri care, în momentul generalizării școlii de 10 ani va ajunge la circa 8-10 la sută, atît la învățămîntul de zi cît și la cel seral. Studiile liceale vor putea fi continuată și prin cursurile serale și fără frecvență.

Toți elevii claselor IX-X, indiferent de mediul în care funcționează școala, vor dobîndi și un fond comun de cunoștințe și deprinderi tehnice cu caracter general care va constitui pentru ei un mijloc de orientare școlară și profesională, ușurîndu-le, totodată, calificarea ulterioară atît prin școli profesionale, cît și în producție.

Fondul comun de cunoștințe și deprinderi tehnice se va realiza prin studiul electrotehnicii și al desenului tehnic.

Pregătirea practică se propune a fi realizată prin două modalități:

- 1) în cadrul lucrărilor practice organizate pe cercuri (în cîte 2 ore pe săptămînă în fiecare clasă), potrivit opțiunilor elevilor și bazei didactice-materiale a școlii (în varianta I prevăzută în proiectul planului de învățămînt);
- 2) în cadrul practicii de 1 zi pe săptămînă — 4 ore — (în varianta a II-a a proiectului planului de învățămînt), organizată în unități economice, ateliere ale școlilor profesionale etc. potrivit condițiilor în care funcționează școala. În această modalitate elevii nu vor mai efectua lucrările practice organizate în cercuri.

Prima modalitate are în vedere în principal școlile din mediul rural, precum și unele școli din mediul urban care, pentru început, nu vor dispune de posibilitatea organizării practicii de 1 zi. În acest caz orarul școlilor de la sat va fi organizat, în perioada muncilor agricole, în 5 zile pe săptămînă, astfel încît elevii să dispună de 1 zi liberă în care să poată participa, alături de părinți, la lucrările agricole. În perioada de iarnă,

procesul de învățămînt se va desfășura în 6 zile pe săptămînă. Același orar, de 6 zile pe săptămînă, se va aplica și în școlile din orașe în care se va folosi prima modalitate de pregătire practică a elevilor.

Adoptarea de către școală a celei de a doua modalități se va putea face, în funcție de capacitățile pe care le pot oferi pentru practica elevilor unitățile economice și școlile profesionale existente în localitate.

Corespunzător celor două modalități de realizare a pregătirii practice au fost elaborate 2 variante de planuri de învățămînt: varianta I care totalizează cîte 26 de ore pe săptămînă la fiecare clasă și varianta a II-a — cu 1 zi de practică pe săptămînă — care totalizează cîte 28 ore la fiecare clasă.

Obiectele de cultură generală la clasele IX-X vor fi preluate de către profesorii absolvenți ai universităților sau institutelor pedagogice; disciplinele tehnice-practice vor fi preluate de profesori de fizică, pentru electrotehnică și profesori de desen sau matematică pentru desenul tehnic. Lucrările practice din cercuri vor fi conduse, după caz, fie de către profesorii de fizică, fie de către profesorii-maștri. Practica de o zi, în condițiile în care aceasta se va realiza în atelierele școlilor profesionale, va fi îndrumată de către maștrii-instructori din unitățile școlare respective, iar în cazul unităților

economice, de tehnicieni și specialiști din cadrul acestora.

În vederea pregătirii în vîltoare a cadrelor didactice necesare claselor IX-X vor fi reexaminat proiectul și durată unor facultăți, precum și posibilitatea pregătirii pedagogice în învățămîntul tehnico-postliceal.

Generalizarea școlii de 10 ani se va realiza treptat, începînd din anul școlar 1969-1970, pe măsura creării condițiilor necesare, pornindu-se de la oraș la sat.

În mediul rural clasele IX-X vor fi înființate, mai întîi, în localitățile în care funcționează școli de 8 ani puternice, care dispun de spații de școlarizare, cadre calificaste și nu necesită internate.

Ținîndu-se seama de faptul că în țara noastră se organizează pentru prima dată o asemenea școală, primul an va avea un caracter experimental, creîndu-se, astfel, timpul necesar elaborării unor planuri și programe cît mai adecvate. Pe baza experimentării se vor desprinde concluzii care vor permite perfecționarea, în continuare, a planului de învățămînt, a programelor și manualelor școlare, a organizării claselor respective, precum și a modalităților de pregătire a cadrelor didactice.

În acest scop, în anul școlar 1969/1970 se vor organiza cîte 5-10 școli în fiecare județ, ce vor fi stabilite de inspectoratele școlare județene.

PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT AL ȘCOLII GENERALE DE 10 ANI (PROIECT)

	CLASELE								Varianta I		Varianta a II-a sau o zi de practică		Liceul actual			Observații
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I		II-a		Clasele			
									IX	X	IX	X	IX	X	U	
Nr. săptămîni	32	32	32	32	34	34	34	32	34	32	34	32	34	34	34	
I. DISCIPLINE UMANISTE																
1. Limba și literatura română	9	9	8	8	10	9	9	9	6	7	6	7	13	10	13	Totalul pe discipline la clasa I indică numărul de activități pe săptămînă. Durata unei activități la această clasă crește în decursul anului școlar de la 25 la 40 minute, activitatea didactică realizîndu-se, astfel, numai în 12-14 ore pe săptămînă. Diferența de timp pînă la 22 ore, cît cuprinde orarul pe săptămînă pentru clasa I, este afectată activităților libere și îndrumării individuale a elevilor.
a) Citit-scris	(7)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Dezvoltarea vorbirii	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Gramatică	—	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—	
d) Citire, lectură literară cu elemente de teorie literară	—	(6)	(4)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	—	—	—	—	—	—	—	
e) Compunere-expunere	—	(1)	(2)	(2)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
f) Cunoașterea mediului înconjurător	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
g) Elemente de istoria literaturii române	—	—	—	—	—	—	—	—	(3)	(3)	(3)	(3)	—	—	—	
Limba modernă	—	—	—	—	3	3	3	3	2	2	2	2	6	6	6	
a) Limba modernă (studiată în continuare)	—	—	—	—	(3)	(3)	(3)	(3)	(2)	(2)	(2)	(2)	(3)	(3)	(3)	
b) A doua limbă modernă la alegere (engleza, franceza, germana sau rusa)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(3)	(3)	(3)	
4. Limba latină	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
4. Istoria	—	—	—	—	2	2	2	2	—	—	—	—	2	1	1	
a) Istoria antică	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Istoria medie	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Istoria modernă și contemporană	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	
d) Istoria României	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	
5. Instrucția civică	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	
II. DISCIPLINE REALISTE																
6. Matematica	4	5	5	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4	5	3	Pentru dozarea mai judicioasă a efortului elevilor pe parcursul anului școlar, la clasa I orele de aritmetică se vor distribui astfel: trimestrul I — 3 ore, trimestrele II și III cîte 4 ore pe săptămînă. Ora de aritmetică din trimestrul I se va acorda activităților libere, care vor totaliza în acest trimestru 3 ore.
a) Aritmetica	(4)	(5)	(5)	(5)	(5)	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Geometria plană	—	—	—	—	—	(1)	(2)	—	(2)	(2)	(2)	(2)	—	—	—	
c) Geometria în spațiu	—	—	—	—	—	—	(2)	—	(3)	(2)	(3)	(2)	—	—	—	
d) Algebra	—	—	—	—	(1)	(1)	(2)	(2)	(3)	(2)	(1)	(1)	—	—	—	
e) Trigonometria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7. Fizica	—	—	—	—	—	2	2	2	3	3	3	3	3	4	3	
a) Noțiuni de structura substanțelor optice, mecanică, căldură, electricitate	—	—	—	—	—	(2)	(2)	(2)	—	—	—	—	—	—	—	
b) Mecanică, căldură	—	—	—	—	—	—	—	—	(3)	(3)	(3)	(3)	—	—	—	
c) Electricitate, optică, noțiuni de structura atomului	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(3)	(3)	(3)	—	—	—	
8. Chimia	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	2	2	2	
a) Chimia generală și anorganică	—	—	—	—	—	—	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	—	—	—	
b) Chimia organică	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	(2)	(2)	—	—	—	
9. Cunoștințe despre natură și om	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10. Științe biologice	—	—	—	—	—	2	2	2	2	—	2	—	2	2	2	
a) Botanica	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Zoologia	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Anatomia, fiziologia și igiena omului	—	—	—	—	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	
d) Biologie (ecologie, evoluționism, genetică)	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	(2)	(2)	(2)	—	—	—	
11. Igienă și puericultură	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	
12. Geografia	—	—	1	2	2	2	2	2	—	—	—	—	1	2	2	
a) Geografia județului	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) Geografia R. S. România	—	—	—	(2)	—	—	—	(2)	—	—	—	—	—	—	—	
c) Geografia lumii (fizică, economică, politică)	—	—	—	—	(2)	(2)	(2)	—	—	—	—	—	—	—	—	
III. DISCIPLINE ESTETICE ȘI EDUCAȚIA FIZICĂ																
13. Desenul și elemente de istoria artelor plastice	2	2	2	2	2	2	1	1	—	—	—	—	1	1	1	
14. Calligrafia	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15. Cîntul, muzica și cultura muzicală	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
16. Educația fizică	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
IV. DISCIPLINE TEHNICE-PRACTICE ȘI PREGĂTIRE PRACTICĂ																
17. Îndeletniciri practice	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18. Cunoștințe tehnice și lucrări aplicative	—	—	—	—	—	1	1	1	2	2	2	2	—	—	—	
a) lucrări în lemn (băieți)	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
b) lucrări în metal (băieți)	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) Lucrări de electrotehnică (băieți)	—	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	
d) Lucru de mîna și gospodărie (fete)	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	
e) Noțiuni de agricultură cu lucrări practice (băieți și fete)	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	—	—	—	—	—	—	—	
f) Electrotehnică	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—	
g) Desen tehnic	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)	(1)	(1)	—	—	—	
19. Lucrări practice în cercuri organizate potrivit opțiunilor elevilor	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	
V. CERURILE ȘTIINȚIFICE, TEHNICE, ARTISTICE, PRACTICE LA CL. VI-VIII SE DESFĂȘOARĂ ÎN CÎTE 2 ORE LA INTERVAL DE 2 SĂPTĂMÎNI PE GRUPE DE MINIMUM 15 ELEVII, ORELE RESPECTIVE ÎNTR-UN NORMAT ÎN NORMA PROFESORILOR. TOȚII ELEVII SÎNT OBLIGAȚI SĂ ACTIVEZE ÎN CÎTE UN CERC.																
TOTAL GENERAL ORE SĂPTĂMÎNAL																
	29	29	29	34	24	27	28	28	26	26	28	28	30	30	30	

NOTĂ: Activitatea practică în cercuri organizate potrivit opțiunilor elevilor în clasele V-VIII sînt activități la alegere, obligatorii și intră în norma cadrelor didactice. Activitatea practică în cercuri organizate potrivit opțiunilor elevilor în clasele IX-X se desfășoară pe grupe de minimum 15 elevi, orele respective intrînd în norma profesorilor. Toți elevii sînt obligați să activeze în cîte un cerc.

Opinii privind desfășurarea activității la clasele I cu copiii de 6 ani

În zilele de 27 și 28 decembrie 1968 au avut loc, în câteva centre din țară, consfătuiri organizate de Institutul de științe pedagogice și de institutele de perfecționare a cadrelor didactice care predau în clasele I cu copiii de 6 ani și cu inspectorii școlari care se ocupă de aceste clase. Tematică a discuțiilor a permis sondarea posibilităților de realizare a sarcinilor prevăzute prin planul și programa care se aplică la aceste clase, evidențierea rezultatelor pozitive dobândite, ca și a neajunsurilor ce se ivesc în buna desfășurare a activității instructiv-educative cu cei mai mici elevi. Consfătuirile au prilejuit totodată și un schimb de experiență între cadrele didactice care creează o experiență pedagogică nouă, ce va constitui suportul practic al unor generalizări pedagogice ulterioare.

Discuțiile au abordat aspecte foarte variate ale activității didactice cu copiii de 6 ani — conținutul planurilor și al programelor, tehnica metodică a diferitelor obiecte de învățământ și activități educative, sistemul de organizare a muncii instructiv-educative, posibilitățile de asigurare a bazei tehnico-materiale, colaborarea cu familia și cu ceilalți factori educațivi.

S-a apreciat în unanimitate că sarcinile didactice stabilite prin planul și programa de învățământ sînt adecvate particularităților de vîrstă ale copiilor, fiind atractive și accesibile pentru ei. Participanții la discuții au arătat valoarea instructiv-educativă a disciplinelor și activităților specifice introduse în clasa I, subliniind că numărul de ore afectate fiecărui obiect de învățământ este în general corespunzător. Unele cadre didactice însă, manifestându-și acordul deplin cu planul de învățământ și cu cerințele programelor, au arătat că numărul de ore afectat pentru limba română și, mai ales, pentru matematică nu permite consolidarea temeinică a cunoștințelor preluate. În acest sens s-a cerut să se asigure cel puțin 6 ore pentru predarea fiecărui grup de litere (3 pentru scriere și 3 pentru citire), ceea ce ar necesita mărirea numărului de ore prevăzute în planul de învățământ. S-a propus insistent să se mărească numărul de ore la aritmetică (cite 4 ore în fiecare trimestru), pentru a se putea asigura timpul necesar efectuării exercițiilor de consolidare.

Participanții la discuții au recunoscut importanța perioadei pregătitoare, la limba română și la aritmetică, pentru familiarizarea copiilor cu problemele specifice acestor două discipline de bază și pentru introducerea lor treptată în sistemul de cerințe și în ritmul muncii școlare. În privința duratei acestei perioade părerile au variat. Unele cadre didactice, în special cele din centre urbane mai mari, au cerut să se scurteze perioada respectivă; altele însă, insistînd asupra dificultăților întâmpinate în cadrul ei, au cerut să fie prelungită. Asemenea opinii contradictorii demonstrează că este necesar să se pornească de la indicațiile programelor, care precizează 5 săptămîni pentru perioada pregătitoare, urmînd ca aceasta să fie scurtată la 4 săptămîni sau prelungită la 6, în funcție de condițiile concrete ale fiecărui colectiv de copii.

Arătină că elevii care au frecventat instituțiile preșcolare s-au adaptat mai ușor cerințelor muncii în școală, cele mai multe cadre didactice au cerut să se realizeze generalizarea învățămîntului preșcolar cît mai repede, cel puțin pentru grupa mare, pentru a se asigura o mai bună pregătire

a copiilor pentru munca în clasa I. Marea majoritate a cadrelor didactice au acordat o atenție deosebită problemelor de organizare și de metodică a lecției. Cu toate că au fost și unii care au manifestat rezerve în ceea ce privește folosirea alfabetarului la lecțiile de citire, cei mai mulți au subliniat valoarea acestui material pentru individualizarea și sistematizarea cititului, insistînd asupra îmbunătățirii lui prin introducerea silabelor în alfabetar. Totodată, în consfătuiri s-a reflectat preocuparea din ce în ce mai insistentă pentru căutarea unor procedee metodice noi, originale, cît mai adecvate particularităților de vîrstă ale elevilor mici. Au fost subliniate și unele dificultăți întâmpinate în imbinarea jocului cu activitatea de instruire sistematică în cadrul lecției; totuși, numărul celor care recunosc valoarea instructiv-educativă a jocului este tot mai mare. Numeroase cadre didactice din județele Bihor, Cluj, Mehedinți, Satu Mare etc. au subliniat că nu pot concepe activitatea cu copiii de 6 ani fără joc și au relatat experiența pe care au dobîndit-o din exemple de jocuri și activități recreative, dar și educative.

Participanții la discuții au arătat că sînt necesitate unii ajutor mai substanțial în munca lor. În acest sens au propus ca unele programe (de exemplu cele pentru dezvoltarea vorbirii și cunoașterea mediului înconjurător) să dea indicații mai bogate. De asemenea, s-a cerut să se publice cu mai multă operativitate, așî în presa de specialitate cît și prin Editura didactică și pedagogică, indicații metodice pentru predarea aritmeticii și citit-scrisului, pentru desfășurarea activităților libere etc., ca și materiale ajutătoare (culegeri de jocuri didactice, de cîntece, de exerciții fizice, materiale ajutătoare pentru predarea limbii române în școlile cu limbă de predare maghiară, germană sau sîrbă) și totodată să se înlesnească școlile cu materiale didactice necesare, așa cum sînt înzestrate grădinițele.

Referindu-se la condițiile de muncă, numeroși participanți la discuții au scos în evidență preocupările pozitive pe acest plan ale unor organe locale de conducere. De exemplu, în județul Bihor s-a creat un nou prototip de bîncă adaptabilă diferitelor activități ce trebuie desfășurate de școlarii mici. Totodată, numeroși directori din acest județ se preocupă să înzestreze clasele în care învață copiii de 6 ani cu jucării, cu materiale didactice adecvate etc. În unele locuri, însă, acestor clase nu li s-a asigurat un spațiu corespunzător și nici materialele ce sînt necesare. S-a arătat, de asemenea, că în unele școli se lucrează cu colective prea numeroase (peste 30 de copii), subliniindu-se că în acest fel nu se pot respecta întru totul cerințele impuse de particularitățile de vîrstă ale copiilor de 6 ani.

Marele număr de participanți la consfătuiri — aproximativ 90 la sută din cei care predau la clasele I cu copii de 6 ani — atenția și interesul cu care au urmărit discuțiile, adepziunea lor la conținutul și organizarea activității instructiv-educative, sinceritatea cu care au descris lipsurile și dificultățile întâmpinate și satisfacția cu care și-au împărtășit succesele, competența cu care și-au formulat propunerile au arătat că munca în rîndurile celor mai mici elevi se poate desfășura cu succes, avînd perspective îmbucurătoare.

Prof. CORNELIA MARINESCU
șef de sector la Institutul
de științe pedagogice

Ord de lucrări practice la Liceul industrial P.T.T. din București

Consfătuire cu directorii liceelor de specialitate

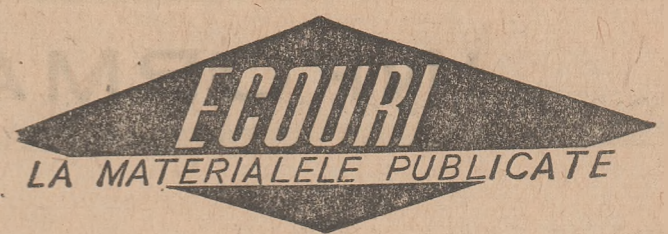
În zilele de 6 și 7 ianuarie a avut loc la Ministerul Învățămîntului o consfătuire cu directorii liceelor de specialitate (industriale, agricole, economice și sanitare) din țară. Au participat, de asemenea, reprezentanți ai serviciilor de învățămînt din ministere și alte instituții centrale ale administrației de stat.

Cu acest prilej s-a analizat stadiul îndeplinirii sarcinilor rezultate din hotărîrile Congresului al IX-lea al P.C.R., din Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și din Legea învățămîntului referitoare la organizarea și desfășurarea activității în aceste licee. O atenție

deosebită s-a acordat problemelor privind perfecționarea continuă a conținutului învățămîntului, a activității de conducere, îndrumare și control a procesului instructiv-educativ, asigurării unor condiții tot mai bune pentru pregătirea teoretică și practică a elevilor.

În cadrul consfătuirii s-a făcut, totodată, un larg și util schimb de experiență între conducerea liceelor de specialitate.

La încheierea lucrărilor, Vasile Alexandrescu, adjunct al ministrului Învățămîntului, a subliniat sarcinile colectivelor didactice din aceste unități de învățămînt.

„Explozia de informații fortează limitele documentării”

Am citit cu un real interes în „Gazeta Învățămîntului” nr. 967 din 1 noiembrie a.c. articolul „Explozia de informații fortează limitele documentării”. Este adevărat că, așa cum subliniază introducerea acestui articol, dinamica evoluției contemporane a științelor formulează în fața omului de cultură din zilele noastre astfel de exigențe încît încovășirea permanentă a surselor de informație privind domeniul specific profesiei sale devine o necesitate vitală. Am avut totuși, nu o dată, prilejul să constat la unii dintre cei ce practică profesia didactică o anumită indiferență față de documentare, iar la alții tendința de a se „documenta” la întimplare, fără un criteriu anumit.

Desigur, documentarea nu înseamnă acumularea arbitrară a unui material cognitiv dezordonat, în afara oricărui principiu direcțional. Este vorba de o asimilare selectivă, riguroasă orientată spre componentele și laturile esențiale, caracteristice, ale unei anumite probleme. Documentarea presupune, pe lângă selecție, reorganizarea, restructurarea bogăției și diversității faptelor, în așa fel încît fenomenul să fie perceput și înțeles în unitatea sa. Se cere apoi ca materialul documentar să fie prelucrat conform unor principii psihopedagogice, în așa fel încît în procesul transmiterii cunoștințelor să se realizeze în condiții optime nu numai aspectul informativ, dar și cel formativ. Documentarea rămîne un act pasiv, de pură înmagazinare, dacă profesorul nu încearcă să-și contureze, să-și definească propria părere. De exemplu, la litera-

tură, despre unele probleme cum ar fi simbolismul, sămănătorismul, poporanismul, materialul documentar oferă o mulțime de opinii, deseori contradictorii, pe care profesorul trebuie să le selecteze, să le claseze și să le interpreteze el însuși. Adevărata, fecunda, eficientă documentare implică reacție, judecare, apreciere, negare sau confirmare. Deci, documentarea trebuie să devină o asimilare creatoare. În acest caz profesorul nu va rămîne un simplu înregistrator de opinii, ci va fi un individ care își formează propria opinie filtrînd cele citite.

Dar documentarea științifică implică existența sursei de documentare. Aici întîmpinăm greutăți. A vorbi în fața elevilor despre Lucian Blaga, de pildă, presupune pentru profesori necesitatea unei ample și multilaterale informări în domeniul respectiv. Or, bibliotecile noastre dispun de foarte puțin material în acest domeniu. Rareori se găsește, bunăoară, textul lui Blaga.

Încheind aceste rînduri, aș vrea să adaug o propunere. Cred că ar fi foarte util dacă inspectoratele școlare ar organiza din cînd în cînd unele dezbateri pe marginea problemelor pe care le ridică documentarea științifică. Profesorii ar putea să pună astfel în atenția forurilor de organizare și îndrumare a învățămîntului, precum și a celor competente să le faciliteze accesul la diferite surse documentare, problemele pe care le ridică această sferă de preocupări și, totodată, să efectueze un schimb fructuos de idei în ceea ce privește modalitățile documentării.

Prof. G. ILIE
Sibiu

Instituția școlară și funcțiile actuale ale directorilor

(urmare din pag. 1)

profesionale și didactice-pedagogice a fiecărui învățător și profesor în parte, astfel încît să poată traduce în fapt măsurile respective la nivelul conștienței lor. Însă de ce noi ne străduim să facem din consiliul pedagogic al școlii și un organ de perfecționare colectivă și individuală?

Deciderea unui cîmp larg de afirmare a inițiativei fiecărui membru al colectivului didactic este — după părerea prof. ALEXANDRINA PAUS, directorul Liceului din Adjud — impulsul dinamic esențial al activității unui consiliu pedagogic capabil să aibă efectiv conducerea școlii în rezolvarea principalelor probleme ale procesului instructiv-educativ.

Încopînd din grîmele sistematice ale școlii școlii — ne-a spus totuși Păun — am căutat să mă bizui cît mai mult pe hotărîrea consiliului pedagogic în ceea ce privește direcționarea și perfecționarea activității instructiv-educative. Consiliul s-a ocupat, cu rezultate superioare față de trecut, de întocmirea planificărilor de organizarea muncii metodice, de fixarea tematicii orelor de dirigiență, a tematicii lectoratului cu părinții.

Se impune cred pentru viitor, în vederea întăririi muncii consiliului pedagogic, ca acesta să devină un organ mai operativ, cu care directorii școlilor să se poată consulta ori de cîte ori sînt nevoiați. (Bineînțeles, în probleme majore care privesc buna desfășurare a întregii vieți școlare). O asemenea consultare, de aproximativ o oră, efectuată la timp, valorează mult mai mult decît o dezbateri „post-festum” întinsă pe parcursul a 5-6 ore!

Subscrierem pe deplin la punctele de vedere privind ridicarea pe un plan superior a rolului și atribuțiilor consiliilor profesionale, mai ales că în unele școli importanțele rezerve interne ale activității acestor organe de consultare sînt încă ignorate.

„Măsura de a repartiza directorilor de școli un număr de ore pentru predarea disciplinei lor de specialitate se resimte salutar în foarte multe unități școlare — este de părere prof. C. MERICĂ, directorul Liceului din Rîșnov, județul Brașov. Aceasta întrucît ea îl apropie mai mult pe director de procesul de învățămînt, îl creează posibilitatea să examineze activitatea didactică din două unghiuri de vedere — ca organ de conducere și ca organ de execuție. Valorificînd valențele acestei duble calități, directorul poate deveni primul experimentator al măsurilor pe care le preconizează pentru ridicarea conținutului la nivelul muncii instructiv-educative. El poate urmări cordanța între anumite măsuri și condițiile concrete, psihologic-pedagogice, ale colectivului pe care îl conduce, poate interveni mai prompt și acțiunea mai elastică în unele situații. Un exemplu care mă vizează direct: anul acesta, predînd la clasa a XII-a, m-am pu-

tea integră de la început în atmosfera specifică de lucru din cadrul clasei terminale, am putut verifica „pe viu” solicitările la care sînt supuși elevii. Ca urmare, am avut posibilitatea să apreciez, pe baza unor unități de comparație pe care le-am numi „interioare”, stadiul de muncă și orientarea didactică în condițiile date ale fiecărui profesor.

În altă ordine de idei, dar de egală importanță, aș vrea să subliniez că munca nemulțumită a cadrelor îl determină pe director să se preocupe mai stăruitor de transpunerea pe plan didactic a noilor cercuiri științifice, de folosirea a tot ceea ce este nou în tehnologia școlară. Îl dă mai largi posibilități de cercetare în domeniul specialității sale, de experimentare și inovare pe linie metodică.

Conștient fiind al tuturor acestor condiții, control și îndrumare direcționată prin intermediul, aș îndrăznesc să afirm, că unele din parametrii de referință mai amănunțit și mai precis, cîtăgă la profunzime, dobîndindu-se virtuți științifice”.

Inspectoratul județean și conducerea școlii

Responsabilitate și redistribuirea, în toate nivelele, a atribuțiilor pe care le au organele de învățămînt, impune, evident, o reconsiderare a relațiilor între conducerea școlilor, inspectoratele județene și organele comunale sau orășenești care gizează pe plan consiliu-administrațiv activitatea școlilor. Un prim factor, cu evidente repercursiuni pozitive, îl constituie înlăturarea tutelei mîrșite, punerea în lumină a personalității fiecărei școli.

„A fost foarte mare, în primul trimestru al acestui an școlar, străduința inspectoratului școlar județean de a desfășura munca de îndrumare și control pe un plan superior, cu un mai larg orizont de perspectivă — ne-a spus prof. HARALAMBIE DINA, directorul Școlii generale din Baia de Fier, județul Gorj. Această atitudine încredințată și conducerea școlilor la mai multă îndrăzneală și în același timp la întărire răspunderii personale.

Pe de altă parte, pe linie administrativ-consiliară, școlile generale depind, după cum se știe, de sectorul administrativ al consiliilor populare. Faptul în sine nu ar părea să ridice probleme deosebite. Și nici nu ridică cît puțin în privința școlii noastre. Din discuțiile cu colegii din alte localități am aflat însă că unele organe locale, în loc să se mărginească la sarcinile ce le revin, tind să exercite un control al activității școlare și consideră cadrele didactice drept salariați suplimentari ai consiliilor populare. De aceea sîntem necesar ca în instrucțiunile privind atribuțiile conducătorilor de școli și relațiile unităților școlare cu alte organe și organizații să se specifice limitele atribuțiilor, pentru a se evita situații supărătoare, care dăunează prestigiului cadrelor didactice”.

„Principiile pe care se bazează actualmente relațiile între inspectoratele județene și conducerea școlilor sînt calitativ superioare în raport cu situația din trecut — este de părere prof. ALEXANDRINA PAUS. Tocmai pentru tragerii lor deplină în practică mi se pare necesar să se elaboreze mai grabnic regulamentul privind atribuțiile și competența directorilor de școli și raporturile școlilor cu inspectoratele școlare.

În acest fel poziția conducătorilor de școli va fi mai clară, personalitatea acestora va cîștiga în prestigiu, vor avea o mai mare capacitate concretă de rezolvare a problemelor. Personal, sînt o partizană a lărgirii în continuare a atribuțiilor pe care le au directorii de școli. Aș înscrie de pildă, printre aceste atribuții, dreptul de a acorda concedii fără plată și învoiri de pînă la 7 zile cadrelor didactice ale școlii pentru perfecționare profesională sau pentru efectuarea unei activități de cercetare, aprobarea suplînirilor pînă la o lună pentru cazuri de boală și concedii de maternitate”.

Referindu-se la creșterea competenței organizatorice a directorilor de școli, prof. TEODOR BURCESCU, directorul liceului „Petru Groza” din București, consideră judicios faptul că acestia răspund direct de încadrarea personalului auxiliar: laboranți, bi-

bliotecari, funcționari administrativi.

„În felul acesta dispunem de posibilitatea unei selecții efective, după capacități și perspective, a celor care doresc să ocupe aceste funcții. S-ar impune însă ca și personalului existent să i se fixeze anumite baremuri de pregătire și de specializare pe funcții, astfel încît școlile să aibă și în acest domeniu cadre temeinic pregătite”.

Grupele de școli și școlile de centru

Măsurile organizatorice inițiate la începutul acestui an școlar de majoritatea inspectoratelor județene au conturat mai precis un sistem de grupare a cîtorva școli în jurul unei școli-bază (sau școlii de centru). Legătura aceasta comportă două aspecte — unul didactic — organizatoric și unul administrativ.

„Transmiserea sarcinilor didactice și a instrucțiunilor prin intermediul școlii de centru — este de părere prof. HARALAMBIE DINA — este binevenită, întrucît ea privilegiază, de cele mai multe ori, o colaborare rodnică între conducerea întregului grup de școli legate de unitatea de centru. Se poate deșaja astfel soluția cea mai bună pentru tragerii în viață a sarcinilor primite. Astfel, stabilite, legăturile asigură o colaborare strînsă și o înțelegere efectivă între colectivele de conducere ale școlilor respective”.

Am adăugat un corectiv la acest punct de vedere. Acela că, în nici un caz conducătorii școlii de centru să nu se transforme într-un „superdirector” al celorlalte școli, întrucît aceasta lezează susceptibilități, frînză inițiative, creează animozități, iar împlinirea de acest fel se mai petrec din păcate, pe alocuri.

Inspectoratul școlar al municipiului București, ca și alte inspectorate școlare au luat măsura reușită pe plan financiar a cîtorva școli generale în jurul unei liceu. Liceul „Dr. Petru Groza” asigură de pildă, în lumina acestor măsuri, prin aparatul său administrativ-contabil, gestiunea proprie și a trei școli generale din apropiere.

„Este pentru noi o sarcină suplimentară, a cărei necesitate o înțelegem însă și ne străduim s-o găsim la bună măsură — ne spune prof. TEODOR BURCESCU, directorul liceului. Pentru mine personal, vizarea acestor contabile pentru patru școli în loc de una singură înseamnă un consum suplimentar de timp rapid activității de îndrumare și control a activității instructiv-educative. De aceea, propun ca la școlile cu asemenea gestuiri mai ample să se prevadă posibilitatea delegării tuturor sarcinilor administrativ-contabile unui director adjunct.

Și încă o observație, în legătură cu materialele de inventar (mobilier și material didactic). Acesta vine nominalizat direct pe școli de la inspectoratul școlar și, în marea majoritate a cazurilor, este ridicat de delegatul fiecărei școli fără a mai trece prin magazia liceului nostru. Este un lucru firesc și bun. Dar formele contabile nu urmează aceeași cale. Materialul, deși neîntrît în magazia noastră, se contabilizează totuși mai întîi centralizat, apoi defalcicat pe fiecare școală, se emit bonuri cu număr de înregistrare etc. În total se utilizează 16 rînduri de fișe pentru înregistrarea unor materiale care nu-au intrat niciodată efectiv în inventar.

Cred că se impune în această privință simplificările corespunzătoare”.

Creșterea răspunderilor pe care le au conducerea școlilor, corespunzător dezvoltării învățămîntului și creșterii atribuțiilor instituțiilor școlare ca focare de educație și cultură a primit un complex necesar în lărgirea competenței acestor organe de conducere. Rezultatele unui prim trimestru de aplicare a noilor măsuri au confirmat oportunitatea lor. Conținutul modalităților concrete de aplicare a măsurilor respective, experiența acumulată în această scurtă perioadă a arătat și unele direcții de urmat pentru perfecționarea acțiunilor pe această linie.

Expresie a grijii pentru școală și slujitorii ei

(Urmare din pag. 1)

țivitate, Hotărîrea Consiliului de Miniștri privind majorarea salariilor și experimentarea noului sistem de salarizare în întregul învățămînt s-a bucurat de un larg ecou în rîndurile corpului profesoral. Pretutîndea, în școlile de pe întreg cuprînsul țării, cu avut loc entuziasmul adunării în care membrii corpului didactic și-au exprimat mulțumirea față de măsurile luate de partid și guvern pentru ridicarea nivelului lor de trai, a bunăstării generale a poporului nostru, pentru grija care se acordă dezvoltării învățămîntului și școlii, factor social important în promovarea culturii și civilizației în patria noastră.

În cuvintele rostite de profesori la adunările pe care le-a prilejuit în școli acest eveniment, ca și în numeroasele telegrame și scrisori trimise pe adresa Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a Iovarășului Nicolae Ceaușescu, este exprimată de fiecare dată,

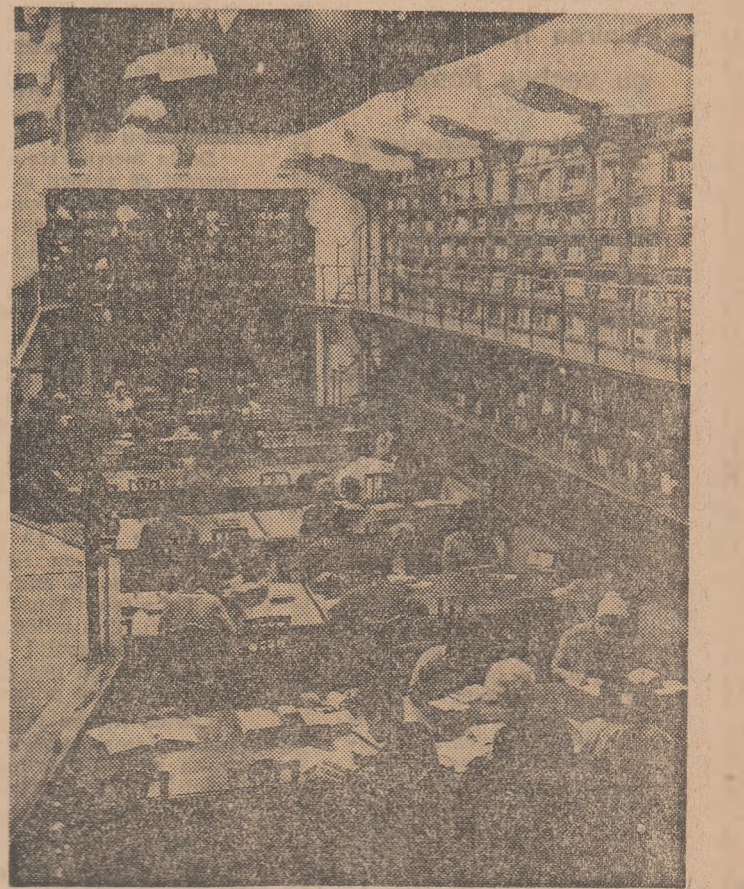
alături de satisfacția față de cuprînsul Hotărîrii, și conștința marilor responsabilități la care obligă ea, conștința datoriei de a răspunde grijii manifestate de conducerea partidului și statului nostru pentru ridicarea nivelului de trai al corpului profesoral, prin sporirea exigențelor față de calitatea activității desfășurate, prin ridicarea nivelului muncii de instruire și educare a tinerilor generații la nivelul cerințelor societății contemporane.

Înzădăv, actualul stadiu de dezvoltare a României socialiste solicită într-o largă măsură contribuția școlii la construcția socialistă. În toate domeniile vieții sociale sînt necesare cadre cu o cît mai ridicată pregătire profesională, intelectuală, de cultură generală, cu o cît mai înaltă înaltă etică.

Școlă și slujitorii ei sînt chemați să-și aducă o contribuție sporită la vigoaroasa dezvoltare a vieții noastre sociale și politice, la ridicarea nivelului general de pregătire și de cultură al întregului nostru popor. Îndeplî-

nirea acestor sarcini solicită din partea lor și mai mult spirit de răspundere pentru munca pe care o desfășoară, și mai multă grijă pentru promovarea celor mai autentice și mai noi valori științifice și culturale în unitățile în care își desfășoară activitatea. Este necesară o sporire a disciplinei în muncă, o riguroasă constituționalitate în îndeplinirea îndatoririlor ce revin personalului didactic de toate gradele.

Hotărîrea privind majorarea salariilor constituie un important eveniment în viața învățămîntului în anul 1969. Alături de Directivele C. C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului, alături de Legea privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România, această Hotărîre se încadrează în mod armonios în ansamblul măsurilor menite să ridice pe noi trepte procesul de dezvoltare și perfecționare a învățămîntului românesc.

Atmosferă de studiu

Preocupări actuale în cercetarea istorică

Trecutul țării noastre a devenit, îndeosebi în ultimii ani, un vast șantier abordat cu competență și îndrăzneală. Pețele albe ale istoriei patriei tind să dispară și în locul lor valoroase lucrări aduc mereu noi și prețioase lumini prin care istoria României, în ansamblul ei, poate fi mai temeinic înțeleasă și totodată încadrată în marele flux al istoriei universale. Domeniul până nu de mult neabordat sau insuficient cunoscut sînt astăzi dezvoltate cunoașterii prin străduință și rezultatele pozitive ale unor cercetări. Desigur că ceea ce s-a realizat este foarte mult, dar în egală măsură trebuie arătat că istoriografia noastră are în față sarcini deosebit de grele și că, printre activitățile neîntrerupte și judicioase planificate, prin eforturi susținute și bine dozate, istoricii români trebuie să continue să risipească ceața care învăluie încă anumite aspecte ale trecutului și totodată trebuie să depună străduințe neîntrerupte pentru încadrarea mai temeinică a fenomenului istoric românesc în fenomenul istoric universal și pentru afirmarea realizărilor istoriografiei noastre în domeniul istoriei generale.

Cercetările istorice s-au întemeiat și se întemeiază pe o permanentă îmbogățire a fondului de izvoare. Creșterea în număr și în varietate a surselor asigură abordarea complexă și multilaterală a fenomenelor istorice. A fost dată întreaga atenție, în primul rînd, publicării de documente, editându-se o amplă colecție a documentelor privind istoria medie a României, întregită pentru perioada destrămării feudalismului și pentru perioada modernă prin colecții tematice de documente privind problema agrară, fiscalitatea, mișcarea revoluționară din 1821, revoluția din 1848. Unirea Principatelor, războiul pentru cucerirea independenței, războaiele din 1883 și 1907 etc. Merită de asemenea să fie semnalată editarea seriei noi a colecției de documente externe Hurmuzaki referitoare la istoria României, din care au apărut pînă în prezent trei volume.

O altă preocupare în domeniul editării izvoarelor a fost tipărirea în ediții critice a cronicilor țării române, ca și a unor izvoare narative externe cu un bogat conținut referitor la aceste țări. De curînd acestor izvoare li s-a mai adăugat primul volum din seria celor zece pregătite de Institutul de Istorie „N. Iorga” al Academiei, volume care cuprind prețioasele relatări referitoare la țările române ale călătorilor străini. Tot între izvoarele istorice trebuie menționată editarea literaturii istorice juridice, care amănă lumina asupra evoluției regimului instituțional și a vieții economico-sociale. Publicarea de izvoare continuă, pornindu-se de la premisa că orice nouă sursă istorică cunoscută și utilizată de istorici poate contribui la adîncirea interpretării, la cunoașterea mai temeinică a trecutului.

Istoricii sînt departe însă de a se mărgini la laborioasele editări critice de izvoare. Rezultatele minuțioase lor cercetări s-au tradus într-un număr important de monografii, ca și în sute de lucrări

și articole. S-a studiat cu străduință istoria economică și socială, dar și cea politică și militară, după cum n-a fost neglijat nici importantul sector al problematicei culturale. Lucrări de mai mare anvergură au fost consacrate problemei formării poporului român, marilor momente ale istoriei medii a României — prilej de a se analiza în lucrări de anvergură răscoala din 1437 și războiul țărănesc din 1514 și de a se prezenta figuri ilustre ale conducătorilor poporului român din această frământată perioadă (Ioan de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Ioan Vodă cel Vițez etc.). Istoria medie a fost abordată multilateral, realizându-se lucrări în care s-a încercat să se surprindă în ansamblu trăsăturile societății feudale de pe teritoriul românesc. Este de remarcă străduința necentenită pentru o cifră mai temeinică cercetare a factorilor economico-sociali. O deosebită atenție a fost dată, mai ales în ultimii ani, secolului al XVIII-lea și perioadei de destrămare a ordinului feudal.

Procesul de formare a statului român modern s-a bucurat de întregul interes al istoricilor, care l-au cercetat în evoluția sa, din ultima parte a secolului al XVIII-lea, odată cu formarea națiunii moderne române și a conștiinței naționale și pînă în 1918, moment de desăvîșire a procesului de formare a statului național român, căruia i s-a consacrat recent o serie de lucrări. Răscoala din 1784, cunoscutul „Supplex Libellus Valachorum”, mișcarea revoluționară din 1821, revoluția din 1848—1849, Unirea din 1859 și cucerirea independenței în 1877 au constituit obiective importante de cercetare, cu rezultate neîndoios remarcabile. O mențiune specială trebuie dată lucrărilor din domeniul istoriei mișcării muncitorești și socialiste din România, urmărind cu minuțiozitate îndeosebi de cercetătorii din cadrul Institutului de studii social-politice și istorice de pe lângă C.C. al P.C.R.

Istoriei contemporane i s-a dat întreaga atenție, acordîndu-se un legitim interes luptei comunistilor și acțiunilor forțelor înalțate. Totodată, s-a studiat istoria economică a perioadei, după cum a fost cercetată istoria politică și istoria diplomatică. Procesul de constituire a României socialiste a fost, de asemenea, în centrul atenției specialiștilor în istoria contemporană, ei fiind studiat multilateral.

Eforturile istoricilor s-au materializat în lucrări de sinteză primite de public cu un legitim interes. Dintre acestea se detașează prin importanță cele patru volume apărute pînă acum ale Istoriei României, în care se prezintă istoria patriei pînă în 1878. Alte sinteze au fost consacrate istoriei literaturii române, istoriei artei, istoriei teatrului etc.

Istoriografia noastră a realizat importante cuceriri, dar cîmpul cercetării continuă să se întindă vast în fața specialiștilor. În fiecare lună noi lucrări văd lumina tiparului și posibilitățile de informare asupra trecutului patriei devin mai mari. Cercetările sînt întreprinse îndeosebi în cadrul in-

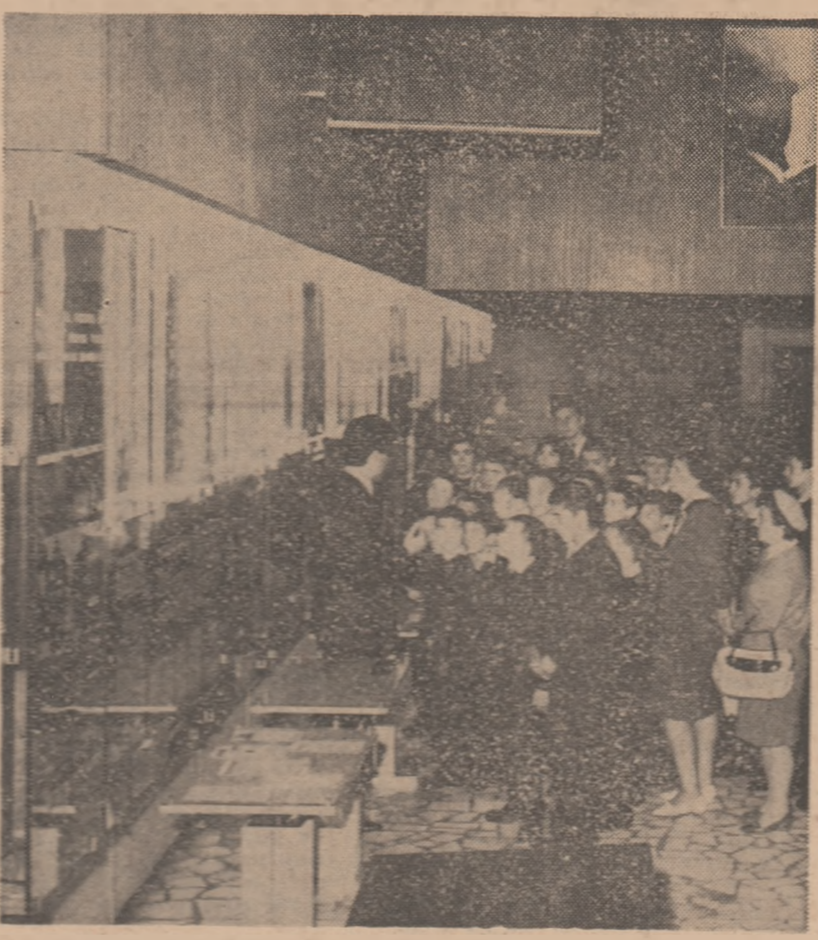
stitutelor de cercetări ale Academiei și al Institutului de studii social-politice și istorice de pe lângă C.C. al P.C.R. O deosebită și legitimă atenție continuă să fie dată problematicei economico-sociale, întrucît temeinicia ei cercetare poate contribui în măsura cea mai mare la cunoașterea mai profundă a istoriei României în ansamblu ei. Între problemele care sînt în studiu în această privință pot fi amintite organizarea fiscală în Evul Mediu, istoria prețurilor, structura economică a marilor domenii, comerțul țării române în secolul al XIX-lea, tocmele agricole și începutul secolului XIX etc. Se acordă atenție, în continuare, instituțiilor statului și dreptului, ca și problemelor organizării administrative în perioada feudală și în aceea a destrămării ei. Merită să fie amintite și cercetările din domeniul istoriei politice, centrate mai ales asupra perioadei moderne și contemporane, prin care se urmărește cunoașterea mai temeinică a premisei și istoriei marilor etape de constituire ale României moderne și contemporane.

Trebuie arătat că o importanță marcată este dată problemelor de cultură, cercetîndu-se, între altele, prezența românești în afară de hotare în epoca feudală, cultura orănească feudală, tiparul românesc în secolul XVI, ori dezvoltarea culturii naționale în perioada formării statului național român. În sfîrșit, trebuie semnalat faptul că se depun necentenite străduințe pentru dezvoltarea cercetării în

domeniul istoriei generale, studiindu-se îndeosebi istoria relațiilor populare și istoria diferitelor popoare, dar căutîndu-se, totodată, să se abordeze și o tematică mai generală, cum ar fi istoria cumănilor ori politica orientală a Veneției.

Problematice complexă a istoriei României este supusă unei studii minuțioase și rezultatele acestora sînt concretizate în lucrări de un neîndoios interes și crescînd în interes. Apropiată apariție a unei ample monografii consacrată anului revoluționar 1821 obligă ca în viitorul apropiat să se ajungă la elaborarea unor lucrări similare referitoare la celelalte momente de vîrf ale istoriei României din secolul XIX, după cum trebuie continuată temeinic studiul perioadei feudale. Pregătirea unui dicționar al instituțiilor românești se înscriseră, de asemenea, printre viitoarele realizări de seamă ale istoriografiei noastre, dar această lucrare trebuie să fie întregită în viitor printr-un dicționar de persoane și altul de localități. În sfîrșit, continuarea și încheierea publicării sintezei Istoriei României este neapărat necesară pentru a se putea asigura o largă informare a intelectualilor de toate categoriile în domeniile variate ale istoriei patriei.

DAN BERINDEI
secretar științific
al Institutului de Istorie
„N. Iorga”
al Academiei

Un grup de elevi studiază cu interes documente ale istoriei patriei

Serviciul cercetării pedagogice din Geneva

După cum se știe, în Elveția există o tradiție îndelungată în domeniul cercetării pedagogice. Este cunoscută, de exemplu, activitatea desfășurată pe acest tărîm de Robert Dottrens, creatorul Laboratorului de pedagogie experimentală al Institutului de științe pedagogice din Geneva. În prezent, această tradiție este continuată îndeosebi de Serviciul cercetării pedagogice din Geneva, care, începînd din 1958, reprezintă principala instituție elvețiană de cercetare pedagogică.

În planurile actuale ale Serviciului cercetării pedagogice din Geneva sînt enunțate următoarele scopuri de Departamentul Instrucțiunii Publice, ei și lucrări propuse de cercetători. Un lea important printre cercetările efectuate în ultimul timp îl ocupă acelea referitoare la creșterea eficienței învățării elevilor din clasele mici. Au fost întreprinse astfel studii asupra ortografiei spontane a elevilor, ca și o serie de cercetări privind îmbunătățirea învățămîntului matematicii. Printre acestea se numără experimentarea unor noi programe de matematică pentru copiii în vîrstă de 5-6 ani și de 7 ani, a unor materiale didactice menite să stimuleze gîndirea matematică a elevilor din clasele I și a II-a, a unor modalități speciale de învățare a tabelii înmulțirii etc. De asemenea, se verifică amplitudinea, în școli, noile programe de învățămînt pentru matematică și limba franceză elaborate de un colectiv de institutori ai claselor I-IV.

Pe lângă Serviciul cercetării pedagogice din Geneva funcționează un centru de cercetări psihopedagogice, avînd misiunea de a studia problemele „ciclului școlar de orientare”, care cuprînde pe toți elevii din ultimii 3 ani de școlaritate obligatorie. Centrul se preocupă de problema orientării școlare și profesionale a elevilor, ca și de introducerea unor metode de predare care, asigurînd o bună instruire, să permită în același timp auto-cunoașterea elevilor și cunoașterea lor de cître profesori.

Apărut recent, volumul XVII al culegerii „Limba și literatura”, editată de Societatea de științe filologice, cuprinde materiale interesante pentru profesorii de specialitate.

Volumul se deschide cu o suită de studii închinată aniversării a 150 de ani de la nașterea lui Mihail Kogălniceanu. Menționăm, printre acestea, „Baza folclorică a artei literare a lui Mihail Kogălniceanu”, de Dan Simonescu, „Mihail Kogălniceanu, călător peste hotare”, de Emil Boldan, „Un capitol din existența zburdă a lui Kogălniceanu”, de Paul Cornea, „M. Kogălniceanu în documentele miniștrilor Neamț și Secu”, de Traian Cantemir.

La rubrica „Teorie, critică și istorie literară” sînt publicate, printre altele, materialele „Contribuții la biografia lui Gh. Lazăr”,

de A. Csetri și I. Dani, „Coșbuc și revista „Luceafărul” lumina unor documente noi”, de A. Vasiliu, „Aspecte ale evoluției literare”, de Mădălin Dumitrescu.

Sorin Stati, I. Gh. Ștefan, I. Simian semnează, în rubrica „Limba și stil”, studii despre teoria sintactică a „arbitrarității obligatorii și respicției” pe localizarea textelor și despre criteriile lingvistice și despre numele de persoană și de locuri. Semnalăm de asemenea studiul de folclor al lui A. Balotă intitulat „Circulația gusturilor prin Țările Române” și studiul de metodică „Semnele ortografice din punct de vedere lingvistic și didactic”, de G. Beldescu.

Volumul cuprinde, de asemenea, texte și documente, glose, etc.

„NATURA”

Numărul 8, pe lunile noiembrie-decembrie 1968 al revistei NATURA cuprinde, în cea mai mare parte a sa, articole închinată savantului Emil Racoviță, cu prilejul împlinirii unui veac de la naștere. Consemnăm astfel articolele „Viața și personalitatea lui Emil Racoviță”, de Em. Pop, „Expediția corăbiei „Belgica” și rezultatele ei științifice”, de Val Păscariu, „Opera zoologică a lui Em. Racoviță”, de R. Coșbuc, „Ecologia și sistematica

evoluționistă în opera zoologică a lui Em. Racoviță”, de V. Gh. Radu, „Em. Racoviță, creator al biologiei moderne” de Tr. Orgbidan, „Concepția evoluționistă a lui Em. Racoviță”, de Gh. Racoviță și „Em. Racoviță și problemele învățămîntului și culturii”, de P. Jitaru și alții.

În continuare se publică și recenzii, precum și activitatea Societății de Științe biologice.

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE PEDAGOGICE

ANUNȚĂ :

scosterea la concurs a următoarelor posturi :

1 șef de secție — pedagogie-psihologie — Filiala Cluj

1 șef de Sector — pedagogie-psihologie — Sectorul „Orientare școlară și profesională” Filiala Cluj.

1 cercetător științific principal filozofie — Sectorul „Bazele filozofice ale pedagogiei”.

1 cercetător științific — economie sau pedagogie — Sectorul „Eficiența social-economică a învățămîntului”.

1 cercetător științific — pedagogie sau filozofie — Sectorul „Educația în procesul de învățămînt”.

1 cercetător științific principal — pedagogie sau filozofie Sectorul „Activități pionieresti”.

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Institutul de Științe pedagogice din București, str. Sf. Apostoli, nr. 14, Serviciul personal. Telefon 14.84.68, pînă la data de 15 februarie 1969, însoțite de actele prevăzute de Regulamentul privind recrutarea, promovarea și atestarea cadrelor de cercetare științifică din unitățile de cercetare din R.S.R., publicat extras din Buletinul Oficial, Partea a III-a nr. 4 din 8 ianuarie 1968.

Concursul se va ține la sediul Institutului din București în ziua de 11 februarie 1969, orele 8,00 dimineața.

ANUNȚ

Cooperativa „DESERVIREA” din București este interesată prin personalul său de specialitate, la domiciliul oamenilor de știință și artă, academicieni, scriitori, cercetători, artiști, profesori etc., lucrări de dactilografie în limbile: română, franceză, engleză, germană și rusă.

Informații la telefon 14.16.83.

BIBLIOTECA

„Desăvîșirea unificării statului național Român — Unirea Transilvaniei cu vechea Românie”

Editura Academiei a publicat, cu ocazia semicentenarului unirii Transilvaniei cu România, volumul masiv, de 500 pagini, „Desăvîșirea unificării statului național român — Unirea Transilvaniei cu vechea Românie”, apărut în cadrul meritoriului colecției „Biblioteca istorică României”.

Cei unsprezece autori ai lucrării (Miron Constantinescu, Ștefan Pascu, L. Bányai, V. Curticăpeanu, I. Gheorghiu, C. Gollner, I. Kovács, C. Nuțu, L. Oprea, V. Popescu, Al. Porțeanu) au elaborat diferitele capitole ale cărții, sub redacția generală a profesorilor universitari Miron Constantinescu și Șt. Pascu.

De la început trebuie remarcat că autorii s-au bazat pe o vastă documentație, că au investigat surse noi de informație — ca cele ale Arhivelor de la Viena sau ale arhivei lui V. Goldis — și au realizat o interpretare durabilă unitară și științifică a epocalului eveniment de acum 50 de ani. Cu o structură și o compoziție unitare, lucrarea tinde spre poliarizarea tuturor eforturilor de informare și argumentare la o idee centrală — și anume aceea că unirea Transilvaniei cu România „apare în toată mărirea sa de desăvîșire a unui proces profund și milenar”. În paginile volumului se urmăresc pas cu pas componentele acestui proces.

Cartea începe prin a analiza ideea, tendințele și lupta pentru făurirea statului național unitar român. În acest prim capitol Șt. Pascu face o incursiune în istoria poporului român

de pe ambele versante carpatine, spre a scoate în evidență prezența conștiinței de sine a românilor în întregul ev mediu, transformarea acesteia în conștiință națională și implicat lupta poporului român pentru unitatea sa politică. Capitolul următor, aparținînd aceluiași autor, se ocupă de mișcarea memorandumistă și de ecurile ei.

Cel de al treilea capitol (C. Nuțu), tratează perioada 1905—1918, aducînd date informaționale noi. Capitolele IV, V, VI (I. Gheorghiu și C. Nuțu) se referă la acțiunile pentru unire desfășurate în vechiul regat înainte de intrarea României în primul război mondial, de activitatea remarcabilă în această direcție a românilor transilvăneni și regăteni desfășurată peste hotare, în Franța, Rusia, S.U.A., Anglia, Italia, ca și de condițiile internaționale în care s-a desfășurat mișcarea pentru unirea Transilvaniei cu România. Capitolul al VII-lea (V. Popescu și I. Kovács) pune în lumină lupta organizată a țărănimii transilvane pentru unire, capitolul al VIII-lea (Al. Porțeanu) dă o privire de ansamblu a mișcării muncitorești și socialiste din Transilvania în sprînjînul unirii, iar capitolul al IX-lea se ocupă

de rolul jucat în această luptă de așezămîntele culturale transilvane și din vechiul regat.

Capitolul X, elaborat de Miron Constantinescu, reprezintă partea centrală a studiului. El explică prelușul prăbușirii Austro-Ungariei, rolul Consiliului Național Român Central, al socialiștilor și al diverșilor oameni politici români, maghiari și germani în actul unirii.

Ultimul capitol (L. Bányai și C. Gollner) conturează poziția naționalităților din Transilvania față de unire.

După cum se vede, lucrarea marchează toate etapele și momentele mai importante ale luptei pentru desăvîșirea unificării statului național român. Ea dă o imagine amplă, complexă și adevărată a acestui mărșăzător act. Materialul ilustrativ are în totalitate valoare de document istoric și o bună parte din el este inedit. Un indice de nume și materie, bine alcătuit, completează repertoriul volumului. La o eventuală viitoare ediție cartea ar trebui însă să aibă fie o bibliografie generală, fie bibliografia la sfîrșitul fiecărui capitol, notele de subsol nefiînd suficiente ca aparatul critic la un studiu de talia

acestuia. Credem de asemenea că scurte rezumații în limbi de circulație universală la sfîrșitul capitolelor sau traducerea integrală a volumului într-o limbă accesibilă străinătății ar aduce un real serviciu cauzei nobile în slujba căreia s-a pus această carte.

DINU MOROIANU

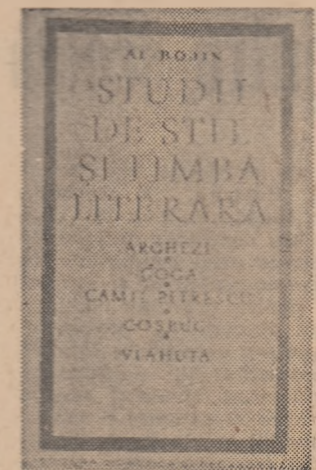
„Studii de stil și limbă literară”

Volumul „Studii de stil și limbă literară” de Al. Bojin se înscrie printre lucrările cele mai recente care se adresează profesorilor de literatură română.

Bazîndu-se pe un bogat material ilustrativ, cercînd problemele într-o viziune modernă și făcînd adeseori apel și la manuscrise, autorul scrutează fenomenul artistic, imaginea artistică, relevînd aspecte noi în creația lui T. Argezei, Camil Petrescu, G. Coșbuc, Al. Vlașuță.

Volumul se deschide cu un studiu consacrat lui T. Argezei. Un prim capitol înfățișează, evolutiv, opinii-

le poetului despre arta literară, oferînd o cale de înțelegere a personalității acestui mare scriitor, a particularităților sale artistice. Distingînd funcțiile estetice ale unor procedee de construcție parafatică, construcția polisindetică, anafora, autorul sesizează caracterul novator al artei argheziene bogăția mijloacelor de expresie utilizate de poet în materializarea intențiilor lui artistice. Celui de al doilea scriitor analizat în volum, O. Goga, autorul îi închină un studiu

de 83 de pagini. Notabil este, îndeosebi, primul capitol, intitulat „Elemente lexicale eminesciene în poezia lui Goga”. În studiul consacrat lui Camil Petrescu, autorul volumului, dispunînd și de manuscrisele scriitorului, pe care le folosește din plin, pătrunde în procesul creației acestuia, relevînd rolul estetic al monologului interior, al artei de portretist și paisagist a scriitorului. G. Coșbuc este de asemenea prezentat în câteva din aspectele esențiale ale artei sale literare. Fundamental apare, în finalul volumului, amplul studiu consacrat lui Al. Vlașuță. Comentînd, inițial, părerile scriitorului despre arta literară, Al. Bojin abordează în continuare, multilateral și adînc, procesul de creație al acestui scriitor, urmînd în detaliu variantele poeziilor, de la înflăcărilor publicare pînă la ultima ediție îngrijită de poet în 1913 și relevînd valoarea stilistică a intervențiilor în diverse ediții.

Lucrarea lui Al. Bojin este un gol resimțit de altele nu numai în cadrul învățămîntului, ci și, în general, în cercetarea literară.

I. G.